

Justitieombudsmannen
Hans-Gunnar Axberger**Anmälan mot Miljö- och byggnadsnämnden i Bergs kommun angående handläggningen av ett ärende om bygglov m.m.**

Anmälan

I en skrivelse, som kom in till JO den 7 april 2009, anmälde AA Miljö- och byggnadsnämnden i Bergs kommun med anledning av handläggningen av ett ärende om bygglov m.m. I anmälan framfördes i huvudsak följande.

I slutet av januari 2008 fick AA en skrivelse från miljö- och byggnadsnämnden rörande en ansökan om ändrad användning av ett kallförråd till uppvärmt förråd/verkstad på grannfastigheten, där det låg en bilverkstad. I skrivelsen angavs ”Enligt PBL (plan- och bygglagen) kapitel 8 § 22 ska Ni som berörd granne ges tillfälle att yttra Er innan bygglov kan lämnas”. Yttrande skulle ges in senast den 12 februari 2008. Då det inte framgick närmare vad ansökan gällde kontaktade AA handläggaren för mer information. Den 28 januari 2008 skickade kommunen ytterligare handlingar. AA talade åter med handläggaren som uppgav att det endast gällde en ändring från kall- till varmförråd och att ingen verksamhet skulle ske i lokalen. AA framförde att han inte accepterade ytterligare störningar från grannfastigheten. Den 11 februari 2008 gav AA in ett skriftligt yttrande angående bygglov på grannfastigheten. Han skrev att han inte hade några invändningar om det bara var fråga om uppvärmning av lokal men ville få yttra sig om det avsågs förekomma någon verksamhet i byggnaden. Skrivelsen avslutades ”Vi förutsätter att vi får beslut om ovanstående bygglov för kännedom i god tid om det skulle bli aktuellt med överklagan”. Därefter hade han flera gånger kontaktat kommunen för information om ärendet. Den 30 oktober 2008 meddelades ett delegationsbeslut. Beslutet innebar att bygglov hade beviljats för ändrad användning från kallförråd till verkstad. Det angavs att grannar hade hörts utan erinran mot användning som verkstad. AA hade inte underrättats om beslutet och hade således inte kunnat överklaga. AA ifrågasatte vidare orsaken till att beslutet var fattat efter delegation. För att undvika jäv beträffande den aktuella fastigheten hade en tidigare bygg- och miljöutredning utförts av Härjedalens kommun. Det nu aktuella ärendet borde också ha handlagts så. Den tidigare utredningen var emellertid inte slutförd vilket förvaltningschefen i Bergs kommun hade underlåtit att följa upp.

Utredning

JO tog del av handlingarna i ärendet dnr 2008-0001 samt handlingarna i pågående miljöärende rörande fastigheten B 3:83. Miljö- och byggnadsnämnden anmodades därefter att ge in utredning och yttrande angående frågan om underrättelse, enligt 8 kap. 27 § plan- och bygglagen (1987:10), PBL, till AA om beslutet i bygglovsärendet (dnr 2008-001). Vid besvarande av remissen skulle innehållet i AA:s skrivelse den 11 februari 2008 särskilt beaktas.

Nämnden lämnade följande yttrande till JO.

Klagomål framfördes till miljö och byggnadsavdelningen om buller och nedskräpning m.m. Då risk för jäv fanns så uppdrogs åt Härjedalens kommun att göra en tillsyn och denna utfördes och finns nedtecknad i en tillsynsrapport 2007-11-20.

Ärendet var ett miljöärende från början men utökades till att även gälla bygglov enligt 8 kap § 1 plan- och bygglagen PBL.

Den enda anmärkningen som finns antecknad utifrån PBL:s krav är att bärgningsbilen förvaras i kallförrådet när den ej användes. Vid miljö- och byggnadsnämndens beredningsmöte togs frågan upp och frågan bedömdes som naturlig att en bilverkstad förvarar sin bärgningsbil inomhus i förråd när den ej användes. Däremot så medger bygglovet från 1980-talet ett kallförråd som numera är varmbonat och därmed bestämdes att ansökan om ändrad användning var nödvändigt.

Vid grannhörandet så ställdes frågan från de klagande där de ej förstod var hobbyverkstaden (enligt den sökande) fanns varvid en ritning med namn och bättre angivelse översändes. Den enda invändningen kom från den hörda/klaganden och bedömdes i miljö- och byggnadsnämndens beredningsmöte, som ej hörande till ärendets PBL del varför den ej beaktades. Därmed är ärendet ett delegationsbeslut och följer detaljplanen.

Ärendets miljödel är ännu ej färdig då det återstår en del ljudmätningar och de förmodas kunna utföras ganska omgående.

Ovanstående yttrande har innehållsmässigt formulerats av den handläggande byggnadsinspektören.

Den lärdom som går att dra från detta ärende är att vid känsliga gränsdragningar mellan delegations- och nämnds nivå, gör handläggande tjänsteman säkrast i att lyfta ärendet till nämnden för beslut.

AA kommenterade yttrandet.

Rättslig reglering

Innan lov lämnas ska byggnadsnämnden, enligt 8 kap. 22 § första stycket PBL, genom underrättelse bereda bl.a. kända sakägare och de kända bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som berörs tillfälle att yttra sig över ansökningen om åtgärden innebär en avvikelse från detaljplan eller områdesbestämmelser eller ska utföras i ett område som inte omfattas av detaljplan och åtgärden inte är en kompletteringsåtgärd och inte heller är reglerad i områdesbestämmelser.

Enligt 8 kap. 27 § första stycket andra meningen PBL ska underrättelse om innehållet i det beslut varigenom ett ärende om lov avgörs sändas till sådan i 22 § första stycket omnämnd person som yttrat sig i ärendet, om det inte är uppenbart obehövt. Om beslutet går någon emot ska han även underrättas om hur beslutet kan överklagas.

Bedömning

JO har begärt yttrande från nämnden mot bakgrund av bestämmelsen om nämndens underrättelseskyldighet i 8 kap. 27 § PBL. Av nämndens yttrande framgår inte annat än att nämnden underlät att underrätta AA om beslutet i bygglovsärendet. Nämnden har anfört att AA:s invändning inte bedömdes höra till ärendets PBL-del och därför inte beaktades samt att nämnden därmed fann att ansökan följde detaljplanen.

Den omständigheten att den ansökta åtgärden innebär en avvikelse från detaljplan medför, som framgått, att bl.a. kända sakägare enligt 8 kap. 22 § PBL ska beredas tillfälle att yttra sig över ansökningen. Huruvida ansökningen överensstämmer med detaljplan eller inte har emellertid ingen självständig betydelse för omfattningen av underrättelseskyldigheten enligt 8 kap. 27 § PBL. Den sistnämnda bestämmelsen innebär att alla de som beretts tillfälle att yttra sig och som kommit in med yttrande ska få en underrättelse om innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Det gäller också för den som själv har framfört synpunkter i ett ärende. I kommentaren till PBL (Didón m.fl. Plan- och bygglagen s. 8:131) sägs följande om underrättelseskyldigheten.

Uttrycket ”inte är uppenbart obehövligt” har valts för att klargöra att skyldigheten att sända underrättelse föreligger även i sådana fall då byggnadsnämnden har svårt att avgöra om den som yttrat sig verkligen fått sina synpunkter tillgodosedda eller då förslaget ändrats efter det att t.ex. en granne yttrat sig. – – – Det torde således vara uppenbart onödigt att sända underrättelse endast när det gäller sådana som obetingat tillstyrkt den åtgärd till vilken lov lämnats.

I förevarande fall ansåg nämnden uppenbarligen, i vart fall inledningsvis, att 8 kap. 22 § PBL var tillämplig och beredde AA tillfälle till yttrande. Han inkom därefter med yttrande. Oavsett vilken bedömning nämnden sedan gjorde i fråga om ansökningens planlighet borde AA, enligt min mening, ha underrättats om beslutet, i all synnerhet som han särskilt hade efterfrågat sådan underrättelse. Nämnden förtjänar kritik för sin handläggning i denna del.

Vad som i övrigt framkommit föranleder inte någon ytterligare åtgärd.